

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Rab Ferenc Ügyvédi Iroda (4025 Debrecen, Petőfi tér 7. I/7.; ügyintéző: Dr. Rab Ferenc ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (I.r. felperes címe) I.r. és a II.rendű felperes neve (II.r. felperes címe) II.r. felpereseknek, a Dr. Somogyi Ügyvédi Iroda (4024 Debrecen, Iparkamara u. 14. I/1.; ügyintéző: Dr. Somogyi Aladár ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, kölcsöntartozás megfizetése iránt indított perében, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2009. október 14-én meghozott 7.G.40.151/2008/41. számú ítélete ellen, az alperes részéről 45. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban, az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben, akként változtatja meg, hogy az alperes az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított mértékű ügyleti kamatot a 2007. május 31-től - 2008. június 20-ig terjedő időszakra köteles fizetni a felperesek számára az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított marasztalási összegek után.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek 15 napon belül 300 000 (Háromszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 900 000 (Kilencszázezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében arra kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I.r. felperesnek 8 000 000 Ft-ot, a II.r. felperesnek pedig 26 000 000 Ft-ot, valamint e marasztalási összegek 2007. május 31-től járó évi 10%-os kamatát, továbbá 1 225 000 Ft perköltséget, az államnak pedig - külön felhívásra - 900 000 Ft le nem rótt kereseti eljárási illetéket.

Az ítéletben megállapított tényállás szerint a felperesek üzletvetésre jogosult beltagja, **L.D.M.**, aki az alperes korábbi tulajdonosának, L.T-nak volt a házastársa.

Az alperes cégjegyzésre jogosult képviselője **S.Cs.** ügyvezető.

A felperes gazdasági társaságok és az alperes között 2007. május 31-én írásba foglalt kölcsönszerződések jöttek létre, amelyek alapján az I.r. felperes 8 000 000 Ft-ot, a II.r.

felperes pedig 26 000 000 Ft-ot adott kölcsön az alperesnek 2010. május 31-i lejáratával, évi 10% kamat kikötése mellett.

A kölcsönszerződések megkötésének időpontjában **L.T.** és **L.D.M.** még házastársak voltak és **L.D.M.** az alperes gazdasági társaságban is üzletrésztulajdonnal rendelkezett. **L.T.** és **L.D.M.** házasságát ai Városi Bíróság 2007. december 14-én felbontotta. **L.T.** a házassága felbontásának napján keltezett írásbeli nyilatkozatában - mint az alperes „üzletvezetője és tulajdonosa” - kijelentette, hogy a felperes gazdasági társaságok által adott, összesen 34 000 000 Ft-ot nem tudja megfizetni.

2007. december 28-án **L.T.** és **L.D.M.** a kézjegyükkel látták el azt az okiratot, amelyben a felperesek a 2007. május 31. és a 2007. december 13. közötti időszakban felmerült ügyleti kamatok kiegyenlítését kérték az alperestől.

2008. május 19-én a felperesek a jogi képviselőjük útján felszólították **L.T.**-t, mint az alperes „ügyvezetőjét” a peres felek között létrejött kölcsönszerződések alapján 2008. május 31-ig felmerült ügyleti kamatok megfizetésére, majd - ennek elmulasztására hivatkozással - a 2008. június 11-én keltezett, ugyancsak **L.T.** „ügyvezető” részére küldött levelükben a felperesek az alperessel kötött kölcsönszerződéseket felmondták és az alperest a kölcsönök összegének és azok járulékainak a visszafizetésére szólították fel. Az elsőfokú bíróság tényállásként állapította meg továbbá, hogy a felperesek „a felmondásukat a per folyamán az alperes ügyvezetőjének címzetten is megismételték”.

A jelen perben előterjesztett keresetükben az I.r. felperes 8 000 000 Ft, a II.r. felperes pedig 26 000 000 Ft és ezeknek az összegeknek 2007. május 31. napjától járó évi 10% mértékű ügyleti kamatai a megfizetésére kérték az alperest kötelezni.

Az alperes a felperesek keresetének az elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a felperesek által megjelölt kölcsönszerződések színlelték voltak, azok alapján tényleges pénzmozgásra nem került sor, ezért az alperest (vissza)fizetési kötelezettség nem terheli.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárást követően meghozott ítéletében az alperest a felperesek keresete szerint marasztalta. Megállapította, hogy a felperesek a kölcsönszerződések létrejöttét a peres iratokhoz csatolt teljes bizonyító erejű magánokiratokkal igazolták. Ezért a perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy - az okiratokban foglaltakkal ellentétben - a felek között létrejött szerződések színlelték voltak, azok alapján tényleges pénzmozgásra nem került sor. A perben kihallgatott tanúk vallomásai, valamint a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok alapján azonban azt kétséget kizáróan nem lehetett megállapítani, hogy a kölcsönszerződésekben részt vevő mindkét szerződő fél akarata a szerződés színlelésére irányult volna, az alperes egyoldalú színlelése pedig a szerződés érvényessége szempontjából érdektelen volt. Ezzel szemben a kölcsönszerződések tényleges létrejöttét igazolták - az elsőfokú bíróság megállapítása szerint - a **L.T.** részéről 2007. december 14-én és 28-án aláírt okiratok is.

Megjegyezte ugyanakkor az elsőfokú bíróság azt is, hogy amennyiben a szerződő felek célja valóban az alperes részéről hivatkozott adófizetési kötelezettség kijátszása lett volna, úgy az alperes azzal összhangban álló magatartása az lett volna, ha az okiratokban

feltüntetett pénzmozgásokat a saját könyvelésében maga is dokumentálta, illetőleg kimutatta volna.

Mindezeket értékelve az elsőfokú bíróság a peres felek között létrejött kölcsönszerződéseket érvényesnek találta és megállapította, hogy azokat a felperesek egyrészt az alperes kamatfizetési kötelezettségének elmulasztása, másrészt **L.T.** 2007. december 14-én tett írásbeli nyilatkozata alapján jogszerűen felmondhatták, amelyre tekintettel az alperes köteles a kölcsönök tőkeösszegét és azok ügyleti kamatait a felpereseknek megfizetni.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen a sérelmezett határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását, másodlagosan pedig az ítélet megváltoztatását és a felperesek keresetének elutasítását kérte.

A fellebbezésében is állította, hogy a kölcsönszerződések színlelték voltak, azok alapján a felek között tényleges pénzmozgásra nem került sor.

Álláspontja szerint téves volt az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a felek a kölcsönszerződéseiket teljes bizonyító erejű magánokiratokba foglalták. Az eljárás során kihallgatott tanúk vallomásai alapján ugyanis az volt megállapítható, hogy az okiratok aláírásakor pénz átadására ténylegesen nem került sor, a felek képviselői az okiratokat nem együttesen, illetve egyidejűleg írták alá, mindezek hiányában pedig - álláspontja szerint - a kölcsönszerződéseket a felperesek részéről állított gazdasági események alapbizonylatainak elfogadni nem lehet.

Az alperes a fellebbezésében azt is sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a felperesek állításának alátámasztására alkalmas okirati bizonyítékként értékelte **L.T.** 2007. december 14-én keltezett nyilatkozatát, amelyről az alperes az eljárás során mindvégig állította, hogy annak tartalma valótlan, illetőleg nem vehető figyelembe, mivel azt **L.T.** kényszerhelyzetben írta alá. Ezzel összefüggésben az alperes hivatkozott arra, hogy az érintett nyilatkozat érvénytelenségének megállapítása iránt **L.T.** pert indított a volt házastársa (a felperesek szervezeti képviselője) ellen, amely per jogerős befejezéséig a jelen per tárgyalásának felfüggesztését kérte. Az elsőfokú bíróság azonban a tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmét elutasította, amellyel - álláspontja szerint - eljárási szabálysértést követett el.

Kifejtette, hogy a **L.T.** által kezdeményezett per kimenetele a jelen perben hozandó döntésnek előkérdése. Ezért a fellebbezésében is indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 152.§ (2) bekezdése alapján a per tárgyalását függessze fel a ... Bíróságon számon folyamatban lévő eljárás jogerős befejezéséig.

A felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség fizetésére kötelezését kérték.

Állították, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján helyesen állapította meg, hogy a felek között érvényes kölcsönszerződések jöttek létre, amely szerződések létrejöttét **L.T.** a 2007. december 14-én és 2007. december 28-án tett nyilatkozataiban is megerősítette.

Az alperesnek a tárgyalás felfüggesztésére irányuló kérelmével összefüggésben előadta, hogy a **L.T.** részéről a volt házastársa ellen indított perben a bíróság nem a perbeli kölcsönszerződések, hanem csupán **L.T.** 2007. december 14-én tett nyilatkozatának az

érvényességét vizsgálja, ezért az abban az eljárásban hozandó döntés a jelen pernek nem előkérdése.

A fellebbezés a túlnyomó részében alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a perbeli jogvita elbírálásához szükséges mértékben a tényállást feltárta, azt a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján helyesen állapította meg és helytállóak voltak az így megállapított tényállásból levont jogi következtetései is.

Az alperes a fellebbezésében alaptalanul állította, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás egyrészt iratellenes, másrészt ellentétes a perben kihallgatott „alperesi tanúk” vallomásaival.

Az elsőfokú eljárásban kihallgatott **L.T., S.Cs., J.Gy., R.J. és Ú.Sz.A.** tanúk vallomásait az elsőfokú bíróság is akként értékelte, hogy azok alátámasztották az alperesnek azt az állítását, hogy az alperes csupán színlelte a kölcsönszerződések megkötését, a ténylegesen szerződési akarata azonban nem az okiratokba foglalt tartalmú szerződések megkötésére irányult.

Az elsőfokú bíróság azonban ennek ellenére megalapozatlannak tartotta az alperesnek a kölcsönszerződések érvénytelenségével kapcsolatos jogi érvelését, amelyet azzal indokolt, hogy csupán az egyik szerződő fél részéről megállapítható színlelés a perbeli szerződéseket nem tette érvénytelenné. Azt pedig az alperes nem bizonyította, hogy a szerződéseket a felperesek is színlelték. Az elsőfokú bíróságnak ezzel a megállapításával pedig a másodfokú bíróság is egyetértett. A következetesen érvényesülő bírósági gyakorlat szerint ugyanis egy szerződés csak akkor tekinthető színleltnek, ha egyik szerződő fél sem kívánt szerződést kötni, vagy mindannyiuk akarata másfajta szerződésre irányult, mint amit megkötöttek. Az egyoldalú színlelés a szerződés érvénytelensége szempontjából közömbös. (BH.1997.583 és BH.2001/62. számú eseti döntések)

A jelen perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján valóban nem lehetett kétséget kizáróan megállapítani, hogy a felperesek akarata sem az okiratokba foglalt tartalmú szerződések megkötésére irányult, tehát azokat mindkét szerződő fél színlelte. Ennek hiányában pedig a kölcsönszerződések színlelését és annak alapján azok semmisségét az adott esetben valóban nem lehetett megállapítani.

Alaptalanul sérelmezte az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását is, hogy a felek a perbeli kölcsönszerződéseket teljes bizonyító erejű magánokiratokba foglalták.

Annak ugyanis, hogy egy okirat a Pp. 196.§ (1) bekezdésének d) pontjában meghatározott teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősüljön nem feltétele az azt aláírók együttes jelenléte, illetve az aláírások egyidejűsége. Ezért abból a megállapításból, hogy a felek képviselői az okiratokat különböző időpontokban és helyszíneken írták alá, az a jogi következtetés nem vonható le, hogy az egyébként a gazdálkodó szervezetek képviselői részéről nem vitásan szabályszerűen aláírt okiratok nem minősülnek teljes bizonyító erejűnek. Abból következően pedig, hogy a peres felek a kölcsönszerződéseiket teljes bizonyító erejű magánokiratokba foglalták, az okiratok az ellenkezőjének bizonyításáig teljes bizonyítékául szolgáltak arra, hogy az alperes az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetve elfogadta, vagy magára kötelezőnek ismerte el.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékok okszerű értékelésével és mérlegelésével, helyesen állapította meg az ítéletében azt is, hogy az alperes az okiratokhoz fűződő törvényi vélelmet nem tudta megdönteni.

A bizonyítékok értékelése során az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást akként, hogy a **L.T.** részéről 2007. december 14-én és 2007. december 28-án aláírt nyilatkozatokat a kölcsönszerződések létrejöttét igazoló okirati bizonyítékokként kellett értékelni annak ellenére, hogy **L.T.** a nyilatkozatok aláírásakor nem vitásan nem volt az alperes cégjegyzésre jogosult képviselője.

A képviseleti jogosultság hiánya ugyanis csupán azzal a jogkövetkezménnyel járt, hogy a vitatott nyilatkozatokat nem lehetett az alperes részéről megtett (újabb) elismerő nyilatkozatoknak tekinteni, hanem azokat csak **L.T.** magánszemély részéről tett nyilatkozatokként kellett értékelni.

Annak következtében azonban, hogy a perben nem vitás tényállás szerint **L.T.** a nyilatkozatok megtételekor az alperes gazdasági társaság kizárólagos tulajdonosa volt, aki igazoltan tudott a perbeli kölcsönszerződések aláírásáról is, a hivatkozott nyilatkozatait valóban a kölcsönszerződések létrejöttét alátámasztó okirati bizonyítékként kellett értékelni.

A felperesek keresetének megalapozott voltát azonban elsődlegesen az alperes törvényes képviselője által szabályszerűen aláírt kölcsönszerződések igazolták és **L.T.** nyilatkozatait pedig csupán a kölcsönszerződésekben foglaltakat megerősítő, közvetett bizonyítékként lehetett figyelembe venni. Ebből következően a **L.T.** által a volt házastársa ellen a 2007. december 14-én megtett nyilatkozata érvénytelenségének megállapítása iránt indított per kimenetele nem tekinthető a jelen per olyan előkérdésének, amelynek eldöntése indokolta volna a jelen per tárgyalásának felfüggesztését.

Az elsőfokú bíróság tehát azzal, hogy mellőzte a tárgyalás felfüggesztésére irányuló alperesi indítvány teljesítését, nem követett el jogszabálysértést és az alperes a tárgyalás felfüggesztését a fellebbezésében is alaptalanul kérte.

Alaptalanul sérelmezte az alperes a fellebbezésében R.J. és Dr. N.L. tanúk szembesítésének elmaradását is. Az alperes részéről indítványozott szembesítés mellőzését az elsőfokú bíróság az ítélete 4. oldalának 5. bekezdésében kellően megindokolta, amely indokokkal a másodfokú bíróság teljes mértékben egyetértett.

Megalapozatlanok voltak az alperesnek a könyvszakértői véleménnyel kapcsolatos fellebbezési állításai is. Dr. V.F. szakértő az alperesnek a szakvéleménnyel kapcsolatos észrevételeire a 24. sorszámú beadványában választ adott és a korábbi megállapításait az észrevételek ismeretében is változatlanul fenntartotta. Ezért az elsőfokú bíróság a könyvszakértői véleményben tett megállapítások elfogadásával eljárási szabálysértést nem követett el.

Ugyancsak megalapozatlanul állította az alperes a fellebbezésében azt is, hogy - mivel a szerződésben meghatározott lejáratidő még nem telt el - a felperesek követelése idő előtti. Azt azonban a felperesek az eljárás során valóban nem tudták igazolni, hogy az alperes törvényes képviselőjével már a pert megelőzően közölték a kölcsönszerződések felmondását és ezáltal az alperes fizetési kötelezettségét már a perindítást megelőzően is lejárttá tették.

A keresetlevélnek az alperessel való közlésével viszont a felperesek a kölcsönöket nem vitásan lejárttá tették, amellyel megnyílt számukra a kölcsönök visszakövetelésének joga. Az alperes ügyvezetője ugyanis legkésőbb a keresetlevélnek az alperes részére történt szabályszerű kézbesítésekor tudomást szerzett arról, hogy a felperesek a kölcsönszerződéseket a kamatfizetés elmulasztására, valamint a cég tulajdonosának 2007. december 14-én tett nyilatkozatára hivatkozással felmondták. A felperesek felmondása pedig a kölcsönszerződéseket a Ptk. 321.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint megszüntette és az alperesek tartozását lejárttá tette. Ezért az alperes a felperesi követelés időelőttiségére a perben alappal már nem hivatkozhatott.

A szerződések felmondása következtében a felek közötti szerződéses kapcsolat megszűnt. Ez pedig - a kölcsön visszafizetésének kötelezettsége mellett - azzal a jogkövetkezménnyel is járt, hogy a felperesek a szerződésben kikötött ügyleti kamatra csupán a szerződés felmondásáig tarthattak jogszerűen igényt, azt követően pedig már csak késedelmi kamatot igényelhettek.

A jelen esetben azonban a felperesek az alperessel szemben késedelmi kamat iránti követelést nem kívántak érvényesíteni, arról kifejezetten lemondtak (36. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldala), amely nyilatkozatra tekintettel az elsőfokú bíróság az alperest a kölcsönszerződések megszűnésének időpontjától késedelmi kamat fizetésére jogszerűen nem kötelezhette. A szerződésben meghatározott mértékű ügyleti kamat megfizetésére pedig az alperes csak a kölcsönszerződések megszűnésének időpontjáig volt kötelezhető.

Ezért a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján részben, akként változtatta meg, hogy az alperest az ítéletben megállapított marasztalási összegek után csupán a kölcsönszerződések felmondásáig (a keresetlevél átvételéig) terjedő időszakra kötelezte a kikötött mértékű ügyleti kamat megfizetésére, egyebekben pedig az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése a túlnyomó részében alaptalan volt. Ezért az alperes az ügyvédi munkadíjból származó saját másodfokú perköltségét a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján maga köteles viselni, továbbá köteles megtéríteni a felperesek közös jogi képviselőjének ügyvédi munkadíjból származó másodfokú perköltségét is, amelynek összegét a Debreceni Ítéltábla a Pp. 79.§ (1) bekezdése alapján, hivatalból határozta meg, „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló, módosított 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2), (5) és (6) bekezdéseiben, valamint a 4/A.§-ban foglaltak figyelembevételével.

Az alperes a számára az elsőfokú eljárásban engedélyezett illetékfeljegyzési jog folytán a fellebbezésén jogorvoslati illetéket nem rótt le. Ezért a Debreceni Ítéltábla „Az illetékekről” szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74.§ (3) bekezdése szerint alkalmazott 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése és a 15.§ (1) bekezdése, valamint a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező alperest az Itv. 46.§ (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési eljárási illetéknek az állam javára történő megfizetésére.

Debrecen, 2010. március 24.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos sk. előadó bíró, Dr. Drexlerné Dr. Karcub Edit sk. bíró

A kiadmány hitelél:

-kiadó-